

הורה כהן משיח פרק שני הוריות

(א) וישן שאין משיח מביא אשם תלוי דכמיב בלשם תלוי וכפר הכהן על שגגתו אשר שגג והוא לא ידע מי שחטאו בשגגה ילא משיח. ולכרי היכי מלי למר ילא משיח והא לרבי חטאו בעבודת כוכבים בשגגה הוא דהא מניא לעיל [ו:] משיח בעבודת כוכבים רבי אומר בשגגת מעשה אלה רבי סבר דהכי מתרץ קרא משיחיה על כל שגגתו חטאו בשגגה דבעבודת כוכבים בלבד הוא דחטאו בשגגה אלא בשאר מצות אין חטאו בשגגה בלבד אלא בהעלם דבר עם שגגת מעשה: ורצני. משיח שאין חטאו בשגגה לא בעבודת כוכבים ולא בשאר מצות אלא העלם דבר עם שגגת מעשה. ולכרי הכל משיח און מביא אשם תלוי וכי"ש צבור דלין חייבין אשם תלוי והעלם דבר כמיב כהן בדיא^ו: מתנני' אין צ"ד חייבין. קרנן אלה על דבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת ואם הורו דכבר שחייבין אשם ודלי פטורין דכמיב בלשם ודלי ואם נפש אחת וצ"ד אין הס ככלל נפש אחת ועוד דבלשמות און חטא דין העלם דבר דחייבין אשם ודלי על המזיד כסוגו: וכן משיחיה. און מביא אשם תלוי על אלה על העלם דבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת אלא במקום אשם ודלי מייב להביא אשם ודלי לפי שהא כלל נפש אחת ולכרי הוה לצבור דלין מביא אשם תלוי במקום אשם אלא אי שני צבור דמתן קמן [ו:] אשם ודלי הנשא המשיח והימד חייבין וצ"ד פטורין: **גמ'** ואמר בלא עניי. ויערע המטאת אשר חטאו עליה (ויקרא ד): **ונאמר להלן**: לגלות עולמה עליה (ס יח): נשיא. נמי לא יביא שער אלה על דבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת כמתן (ט). כל מצות שצמורה שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת יחיד מביא אשם או שעריה ונשיא מביא שער דילין מצות מצות: יחיד. נמי אינו מביא חטאת אלה על דבר שזדונו כרת דמתן [ס] כל מצות שצמורה וכו': **אמר קרא**: פערעם ויקרא על נפש: **וילמוד חסחון בעליון**. יחיד מנשיא: **לפי שאלה עבודת כוכבים**. דהלא כמיב (ד) ופי משגו ולא תעשו ולא כמיב הכא כרת: **יכול ויהי מייב על דבר שאין זדונו כרת**. כגון סנהדרין פסקין ד' מיתות (ד: ס) בלא מעשה ואינו כרתם: **וילמוד חסחון בעליון**. יחיד נשיא ומשיח מנכור: **אלה נרצני ומפקי להאי עניי**. לנרשא אחרינא כדלמרינן צפ"ק דיצמות (דף ג:) ואשם אל אחותה וגו' עליה (ג) מה ת"ל לפי שנאמר (ג) יצמה יא אשם וגו': סורה

תורה אור השלם

1. ודביא אלי תמימ מן הצאן בערקי לא אשם אל הבקר וכפר עליו הבקר על שגגתו אשר שגג והוא לא ידע והעלם דבר:
2. ונדריה תחטאת אשר יקטאו ויעלה דבר מעיני הקהל פר בן בקר ויחטאת ודביאו חטא לפני אלה מזה:
3. ואשם אל אחרת לא תחב לרצן לגלות אחרת עליה בדיק:
4. אשר נשיא ויקרא ויקרא אהת מכל מצות ו' אלקה אשר לא תעשיתה בשגגה ואשם:
5. ואם נפש אחת תחטא בשגגה והקריבה על דבר שיהיה חטאתה: מביא ריב מן שגגתו:
6. ואורח בני ישראל ועל הער חובקת תורה את אלה וקשב לבם לעשה בשגגתו: ונפש את מעשה ביד הקהן מן האורח וכן תהי את ר' הוא מנפח ונרצה קשב והוא מקרב עמו:
7. מביא ריב מן שגגתו:
8. ויהיה חטאתו ואלה אשר דבר ה' אל משה: מביא ריב מן שגגתו:
9. את כל אשר צוה ה' אליכם ביד משה מן אלה אשר צוה ה' וקראו לדבריהם:
10. אבני ה' אלקה אשר יוצאתי מן ארץ מצרים בפת עברם: שבות כ ב
11. ויהי להם לזכרון: שבות כ ב
12. ויהי להם לזכרון: שבות כ ב

תוספות הרא"ש

מה להלן דבר שחייבין על זדונו כרת ושגגתו חטאת. תימה מניל דבר מעיני הקהל אשר חטאת בשגגתו הוא אכתי לא חטאת דבר שחייבין על זדונו כרת שביא על שגגתו חטאת. וייל דהא דקמבר על שגגתו חטאת לאו דוקא. אלא אבן סיפא דהני שגגתו חטאת תנא נמי בירשא. וה"פ מה עליה האמור באחת אשה כדבר שזדונו כרת אף עליה האמור באחת כדבר שזדונו כרת נאמר שביא על שגגתו חטאת. ויעל דבר שגגתו חטאת דרשני נמי דוקא משמע גריד עליה על אשתיך אלא כמעטא אבא אבא חטאת אלא דבר שזדונו כרת דאי לא ניש ד"א דעל כל חטא שחטא יביא קרבן. ולכן פירש"י שער משיחין באחת אשה וזדונו כרת ושגגתו חטאת. ומביא אהא אמרי דעל כל חטא מביא חטאת. אף עליה האמור בקרבן דוקא על זדונו כרת: מצי נייהא צבור בשאר מצות הוא דמיית. ופשוט ליה לתלמודא שאין לנו בקרבן קרבן חוש שאין התקין בו בשום מקום על עבירתו. והמ"ל חבי [מאן] יניתי ויחיי קרבן על עבירה במקום אחר איתם חלוקים בקרבנותיהם. וקרבן חוש שאין מתקנים בו בשום מקום על עבירה א"י להביא:

ושוין שאין משיח מביא אשם תלוי דכמיב בלשם תלוי וכפר הכהן על שגגתו אשר שגג והוא לא ידע מי שחטאו בשגגה ילא משיח. ולכרי היכי מלי למר ילא משיח והא לרבי חטאו בעבודת כוכבים בשגגה הוא דהא מניא לעיל [ו:] משיח בעבודת כוכבים רבי אומר בשגגת מעשה אלה רבי סבר דהכי מתרץ קרא משיחיה על כל שגגתו חטאו בשגגה דבעבודת כוכבים בלבד הוא דחטאו בשגגה אלא בשאר מצות אין חטאו בשגגה בלבד אלא בהעלם דבר עם שגגת מעשה: ורצני. משיח שאין חטאו בשגגה לא בעבודת כוכבים ולא בשאר מצות אלא העלם דבר עם שגגת מעשה. ולכרי הכל משיח און מביא אשם תלוי וכי"ש צבור דלין חייבין אשם תלוי והעלם דבר כמיב כהן בדיא^ו: מתנני' אין צ"ד חייבין. קרנן אלה על דבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת ואם הורו דכבר שחייבין אשם ודלי פטורין דכמיב בלשם ודלי ואם נפש אחת וצ"ד אין הס ככלל נפש אחת ועוד דבלשמות און חטא דין העלם דבר דחייבין אשם ודלי על המזיד כסוגו: וכן משיחיה. און מביא אשם תלוי על אלה על העלם דבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת אלא במקום אשם ודלי מייב להביא אשם ודלי לפי שהא כלל נפש אחת ולכרי הוה לצבור דלין מביא אשם תלוי במקום אשם אלא אי שני צבור דמתן קמן [ו:] אשם ודלי הנשא המשיח והימד חייבין וצ"ד פטורין: **גמ' ואמר בלא עניי. ויערע המטאת אשר חטאו עליה (ויקרא ד): **ונאמר להלן**: לגלות עולמה עליה (ס יח): נשיא. נמי לא יביא שער אלה על דבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת כמתן (ט). כל מצות שצמורה שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת יחיד מביא אשם או שעריה ונשיא מביא שער דילין מצות מצות: יחיד. נמי אינו מביא חטאת אלה על דבר שזדונו כרת דמתן [ס] כל מצות שצמורה וכו': **אמר קרא**: פערעם ויקרא על נפש: **וילמוד חסחון בעליון**. יחיד מנשיא: **לפי שאלה עבודת כוכבים**. דהלא כמיב (ד) ופי משגו ולא תעשו ולא כמיב הכא כרת: **יכול ויהי מייב על דבר שאין זדונו כרת**. כגון סנהדרין פסקין ד' מיתות (ד: ס) בלא מעשה ואינו כרתם: **וילמוד חסחון בעליון**. יחיד נשיא ומשיח מנכור: **אלה נרצני ומפקי להאי עניי**. לנרשא אחרינא כדלמרינן צפ"ק דיצמות (דף ג:) ואשם אל אחותה וגו' עליה (ג) מה ת"ל לפי שנאמר (ג) יצמה יא אשם וגו': סורה**

אשם תלוי (לשם ועושה בשגגה) אשר עשה צד רמה. בעבודת כוכבים משמע קרא דמניא כסיפרי (ד) ר"ש אומר בעבודת כוכבים הכתוב מדבר שנא' כי דבר ה' צוה (ג) שזה על דיבור לאשם שנאמר בו (ד) אנכי ה' אלהיך ולא יהיה לך אלהים אחרים על פני: **מה עושים כוכבים שחייבין על זדונו כרת**. דהלא כמיב (ד) הכרת מרתח אף כו': **אשכחן יחיד ונשיא ומשיח** זין בעבודת כוכבים **וכמיב** (ג) משה אומר. דכמיב (ג) ואם נפש עשה צד רמה ליחיד ונשיא ומשיח בכלל ואם נפש אחת: **אמר מנל וילמוד עליון מן חסחון**. דכמיב בפרשה למעלה ופי משגו (ג) דהיינו לצבור וילמד מתחמתו מואם נפש (ג) מה להלן דבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת בין בעבודת כוכבים בין בשאר מצות דגבי יחיד חוקשה כל המורה כולה לעבודת כוכבים אף צבור און חייבין אלה צדבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת בין בעבודת כוכבים בין בשאר מצות: **וינוס נחלוק** צבונג בקרבנותיהם. דכי היכי לחלוק צבור מיתחיים דקרבן צבור בעבודת כוכבים לא דמי לשום קרבן יחיד דהיינו צבונג בקרבנותיהם דלחיה חלוק דמרוצין שעשו שגגתו דעיר הנדחת ללא להוי דמי לעולם לשום קרבן לא צבור ולא יחיד: **ס"ל סורה אחת**. דעיר הנדחת צבונג בקרבנותיהם דמו ומייתי כל חד וחד שעריה יחיד: **מאי גייסי**. פיר צבור בשאר מצות ס"ל דמייסי. ולא היי חלוק וכו"ש דעירי חלוק בין לאשם עיר הנדחת לצבור דהא און צבור נעשין עיר הנדחת לל: **יחיד נמי היינו קרבנו**. ולא היי חלוק: **אילו קרבן**. חלוק בקרבן: **דס"ד וכו'**: **אי מצי לרדי**. לחלוק בקרבן: **ואין לו פקנה**. לעיר הנדחת צבונג דלי אפשר לחלוק: **קמ"ל מורה אלה דמייסי** כל חד שעריה יחיד: **ולא תעשו אשם כל המצות אינו היא מצוה ששקולה כנגד כל המצות** הוי אומר **זו עבודת כוכבים**. שכל המצות לא כופר בכל המצות כולה (ד) **משה**. דמשמע שזה ע"י משה וכמיב אשר דבר ה' (ד) דמשמע שיהא דידבורו ה"י הקב"ה כלומר שמענו שיהא שיהא מפי שדבר עם משה: **אינו היא מצוה שיהא אומר זו עבודת כוכבים**. ולאכני ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענום ולאו שמענו דצדו של הקב"ה וזה ע"י משה בכמה פרשות שצמורה כגון לא תשתחוה לאל אחר (ג) דלא שמענו אלה מפי משה: **למן**

אשם תלוי (לשם ועושה בשגגה) אשר עשה צד רמה. בעבודת כוכבים משמע קרא דמניא כסיפרי (ד) ר"ש אומר בעבודת כוכבים הכתוב מדבר שנא' כי דבר ה' צוה (ג) שזה על דיבור לאשם שנאמר בו (ד) אנכי ה' אלהיך ולא יהיה לך אלהים אחרים על פני: **מה עושים כוכבים שחייבין על זדונו כרת**. דהלא כמיב (ד) הכרת מרתח אף כו': **אשכחן יחיד ונשיא ומשיח** זין בעבודת כוכבים **וכמיב** (ג) משה אומר. דכמיב (ג) ואם נפש עשה צד רמה ליחיד ונשיא ומשיח בכלל ואם נפש אחת: **אמר מנל וילמוד עליון מן חסחון**. דכמיב בפרשה למעלה ופי משגו (ג) דהיינו לצבור וילמד מתחמתו מואם נפש (ג) מה להלן דבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת בין בעבודת כוכבים בין בשאר מצות דגבי יחיד חוקשה כל המורה כולה לעבודת כוכבים אף צבור און חייבין אלה צדבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת בין בעבודת כוכבים בין בשאר מצות: **וינוס נחלוק** צבונג בקרבנותיהם. דכי היכי לחלוק צבור מיתחיים דקרבן צבור בעבודת כוכבים לא דמי לשום קרבן יחיד דהיינו צבונג בקרבנותיהם דלחיה חלוק דמרוצין שעשו שגגתו דעיר הנדחת ללא להוי דמי לעולם לשום קרבן לא צבור ולא יחיד: **ס"ל סורה אחת**. דעיר הנדחת צבונג בקרבנותיהם דמו ומייתי כל חד וחד שעריה יחיד: **מאי גייסי**. פיר צבור בשאר מצות ס"ל דמייסי. ולא היי חלוק וכו"ש דעירי חלוק בין לאשם עיר הנדחת לצבור דהא און צבור נעשין עיר הנדחת לל: **יחיד נמי היינו קרבנו**. ולא היי חלוק: **אילו קרבן**. חלוק בקרבן: **דס"ד וכו'**: **אי מצי לרדי**. לחלוק בקרבן: **ואין לו פקנה**. לעיר הנדחת צבונג דלי אפשר לחלוק: **קמ"ל מורה אלה דמייסי** כל חד שעריה יחיד: **ולא תעשו אשם כל המצות אינו היא מצוה ששקולה כנגד כל המצות** הוי אומר **זו עבודת כוכבים**. שכל המצות לא כופר בכל המצות כולה (ד) **משה**. דמשמע שזה ע"י משה וכמיב אשר דבר ה' (ד) דמשמע שיהא דידבורו ה"י הקב"ה כלומר שמענו שיהא שיהא מפי שדבר עם משה: **אינו היא מצוה שיהא אומר זו עבודת כוכבים**. ולאכני ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענום ולאו שמענו דצדו של הקב"ה וזה ע"י משה בכמה פרשות שצמורה כגון לא תשתחוה לאל אחר (ג) דלא שמענו אלה מפי משה: **למן**

אין חייבין אלא על דבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת. תימה מניל דבר מעיני הקהל אשר חטאת בשגגתו הוא אכתי לא חטאת דבר שחייבין על זדונו כרת שביא על שגגתו חטאת. וייל דהא דקמבר על שגגתו חטאת לאו דוקא. אלא אבן סיפא דהני שגגתו חטאת תנא נמי בירשא. וה"פ מה עליה האמור באחת אשה כדבר שזדונו כרת אף עליה האמור באחת כדבר שזדונו כרת נאמר שביא על שגגתו חטאת. ויעל דבר שגגתו חטאת דרשני נמי דוקא משמע גריד עליה על אשתיך אלא כמעטא אבא אבא חטאת אלא דבר שזדונו כרת דאי לא ניש ד"א דעל כל חטא שחטא יביא קרבן. ולכן פירש"י שער משיחין באחת אשה וזדונו כרת ושגגתו חטאת. ומביא אהא אמרי דעל כל חטא מביא חטאת. אף עליה האמור בקרבן דוקא על זדונו כרת: מצי נייהא צבור בשאר מצות הוא דמיית. ופשוט ליה לתלמודא שאין לנו בקרבן קרבן חוש שאין התקין בו בשום מקום על עבירתו. והמ"ל חבי [מאן] יניתי ויחיי קרבן על עבירה במקום אחר איתם חלוקים בקרבנותיהם. וקרבן חוש שאין מתקנים בו בשום מקום על עבירה א"י להביא:

בעין. ה' שחאה הוריתו באחת מכל המצות שפרשונו כי ב"ד חייבין עליון חסחון חטאת. תימה מניל דבר מעיני הקהל אשר חטאת בשגגתו הוא אכתי לא חטאת דבר שחייבין על זדונו כרת שביא על שגגתו חטאת. וייל דהא דקמבר על שגגתו חטאת לאו דוקא. אלא אבן סיפא דהני שגגתו חטאת תנא נמי בירשא. וה"פ מה עליה האמור באחת אשה כדבר שזדונו כרת אף עליה האמור באחת כדבר שזדונו כרת נאמר שביא על שגגתו חטאת. ויעל דבר שגגתו חטאת דרשני נמי דוקא משמע גריד עליה על אשתיך אלא כמעטא אבא אבא חטאת אלא דבר שזדונו כרת דאי לא ניש ד"א דעל כל חטא שחטא יביא קרבן. ולכן פירש"י שער משיחין באחת אשה וזדונו כרת ושגגתו חטאת. ומביא אהא אמרי דעל כל חטא מביא חטאת. אף עליה האמור בקרבן דוקא על זדונו כרת: מצי נייהא צבור בשאר מצות הוא דמיית. ופשוט ליה לתלמודא שאין לנו בקרבן קרבן חוש שאין התקין בו בשום מקום על עבירתו. והמ"ל חבי [מאן] יניתי ויחיי קרבן על עבירה במקום אחר איתם חלוקים בקרבנותיהם. וקרבן חוש שאין מתקנים בו בשום מקום על עבירה א"י להביא: